

ปัจจัยและทัศนคติของนิสิตต่อการใช้บริการสถานบันเทิงรอบสถานศึกษา

ปฏิภาณ ใจแน่น¹, วรวุฒิ จำลองนา^{2*}

¹วิทยาลัยการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 64011310413@msu.ac.th

²วิทยาลัยการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, worrawoot.j@msu.ac.th

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์: worrawoot.j@msu.ac.th

ข้อมูลบทความ	บทคัดย่อ
<p>บทความวิจัย</p> <p>คำสำคัญ: สถานบันเทิง; นิสิตมหาวิทยาลัย; ทัศนคติ; พฤติกรรมเสี่ยง; กิจกรรมทางเลือก</p> <p>วันที่รับบทความ: 28 พฤษภาคม 2568 วันที่แก้ไข: 9 มิถุนายน 2568 วันที่ตอบรับตีพิมพ์: 9 มิถุนายน 2568</p>	<p>บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้บริการสถานบันเทิงของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2) ศึกษาทัศนคติของนิสิตต่อสถานบันเทิง และ (3) ศึกษาข้อเสนอแนะของนิสิตในการแก้ไขปัญหาการเข้าใช้บริการสถานบันเทิงรอบมหาวิทยาลัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากประชากรของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง สาขาการเมืองการปกครอง ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 413 คน ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.6-1 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.921 โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 204 คน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้บริการสถานบันเทิงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) โดยปัจจัยที่มีผลมากที่สุด ได้แก่ การไปสังสรรค์กับเพื่อนและการชักชวนจากเพื่อน รองลงมา ได้แก่ ความต้องการผ่อนคลายจากการเรียน และการฉลองในโอกาสพิเศษ ส่วนทัศนคติต่อสถานบันเทิงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) โดยนิสิตมีมุมมองทั้งด้านลบ เช่น การเป็นแหล่งมั่วสุมและผลกระทบจากการดื่มสุรา และด้านบวก เช่น การผ่อนคลายและการเข้าสังคม ข้อเสนอแนะจากนิสิตมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมทางเลือก การควบคุมสถานบันเทิง และการให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับนิสิตในเขตมหาวิทยาลัย</p>

Factors and Attitudes of Students Toward the Use of Entertainment Venues Around Educational Institutions

Patiphan Jainan¹, Worrawoot Jumlongnark^{2*}

¹ College of Politics and Governance, Mahasarakham University, 64011310413@msu.ac.th

² College of Politics and Governance, Mahasarakham University, worrawoot.j@msu.ac.th

* Corresponding author, Email: worrawoot.j@msu.ac.th

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p><i>Research article</i></p> <p>Keywords: <i>Entertainment Venues; University Students; Attitudes; Risk Behaviors; Alternative Activities</i></p> <p>Received: 28 May 2025 Revised: 9 June 2025 Accepted: 11 June 2025</p>	<p>This research study aims to (1) examine the factors influencing the use of entertainment venues by students at the College of Politics and Governance, Mahasarakham University; (2) explore students' attitudes toward these venues; and (3) gather student suggestions for addressing issues related to entertainment venue use around the university. The research employed a quantitative approach, using a questionnaire as the primary data collection tool. Data were collected from 413 undergraduate students (first- to fourth-year) majoring in Politics and Governance at the College of Politics and Governance. The questionnaire's content validity index ranged from 0.6 to 1.0, and its reliability, measured using Cronbach's alpha, was 0.921. The sample size of 204 students was determined using Taro Yamane's formula. Descriptive statistics, including percentage, mean, and standard deviation, were used for data analysis. The findings revealed that the overall level of factors influencing the use of entertainment venues was high ($\bar{x} = 3.96$). The most significant factors were socializing with friends and receiving invitations from peers, followed by the desire to relax from academic stress and to celebrate special occasions. Students' overall attitudes toward entertainment venues were also at a high level ($\bar{x} = 3.90$). They expressed both negative views—such as concerns about gatherings and alcohol-related consequences—and positive views, including opportunities for relaxation and social interaction. Students' suggestions emphasized the need for alternative recreational activities, stricter regulation of entertainment venues, and increased education on risky behaviors to foster a safer and more appropriate environment for students within the university area..</p>

บทนำ

พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในระดับโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนและคนที่อยู่อาศัยในเมือง การเข้าถึงแอลกอฮอล์ที่ง่ายขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และการตลาดที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายใหม่ส่งผลให้การบริโภคแอลกอฮอล์กลายเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน แม้บางภูมิภาคจะมีกฎหมายควบคุมแต่ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมยังส่งเสริมพฤติกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ปัญหาสุขภาพและปัญหาทางสังคมที่เพิ่มขึ้นในหลายประเทศ ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกปี 2557 ระบุว่าประชากรทั่วโลกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากกว่า 38% สำหรับประเทศไทยมีการดื่มแอลกอฮอล์มากเป็นอันดับที่ 78 ของโลกมีอัตราเฉลี่ย 7.1 ลิตรต่อคนและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มผู้หญิง โดยสาเหตุที่หันมาดื่มเพราะต้องการผ่อนคลายจากการทำงาน การเรียน ต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง ประกอบกับหาซื้อได้ง่าย ใกล้บ้าน และใกล้สถานศึกษา (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2557) ด้านผลการสำรวจพฤติกรรม การสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากรในปี พ.ศ. 2557 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในส่วนของ การดื่มสุรา พบว่า ผู้ที่ดื่มสุรามีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 54.8 ล้านคน โดยผู้ชายมีอัตราการดื่มสุรา สูงกว่าหญิงประมาณ 4 เท่า เพศชายเริ่มทดลองดื่มสุราครั้งแรกตั้งแต่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564) ซึ่งจะเห็นได้ว่าอัตราสถิติของผู้ที่ดื่มสุราบางส่วนยังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน นิสิต นักศึกษา ในระดับมหาวิทยาลัย ผับ บาร์ ไนท์คลับ คาเฟ่ เป็นสถานที่ที่ดึงดูดกลุ่มวัยรุ่นให้เข้าไปใช้บริการเป็นจำนวนมากเพื่อการพบปะสังสรรค์หรือมาเพื่อผ่อนคลายความเครียดหลังจากการสอบหรือการเรียนสิ้นสุดลง เสน่ห์ของธุรกิจประเภทนี้อยู่ที่บรรยากาศในการดื่มสุรา ดนตรีไพเราะ ความสนุกสนานกับการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูง (ขวัญจิตร ศรีชากา และคณะ, 2563) อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดไว้ว่าสถานบันเทิงเป็นธุรกิจที่ห้ามเปิดบริการใกล้กับบริเวณ วัด โรงพยาบาล และสถานศึกษา (วุฒิสภา, 2547) แต่ในปัจจุบันพบเห็นเป็นการทั่วไปว่ามีการเปิดสถานบันเทิงดังกล่าวในพื้นที่ที่ต้องห้าม เช่น ใกล้สถานศึกษา เนื่องจากอยู่ใกล้กับกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ยินยอมใช้บริการสถานบันเทิงเหล่านั้นและเป็นกลุ่มคนที่กำลังซื้อ ดังนั้น ผับและสถานบันเทิงจึงเป็นที่นิยมเปิดรายล้อมมหาวิทยาลัยถึงแม้จะผิดกฎหมายก็ตาม

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในการเที่ยวสถานบันเทิงและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เผยให้เห็นถึงความหลากหลายของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเหล่านี้ ทั้งในด้านทัศนคติ แรงจูงใจ ปัจจัยส่วนบุคคล และความต้องการในการเข้าสังคม โดยการศึกษาของ นฤสรณ์ จินวรรณ และพิษณุ อภิสมการโยธิน (2565) พบว่าทัศนคติที่ดีต่อสถานบันเทิงและการสนับสนุนจากเพื่อนมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนของนิสิตปริญญาตรี ในขณะที่การสนับสนุนจากครอบครัวมีทัศนคติต่อสถานบันเทิงในระดับต่ำ ซึ่งอาจสะท้อนความแตกต่างทางทัศนคติระหว่างรุ่นในครอบครัว ขณะที่ จิตรดี วิเชียรบุตร และ อัครเดช พรหมกัลป์ (2562) พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมการเที่ยวกลางคืน โดยปัจจัยด้านสังคมมีอิทธิพลมากที่สุด ขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ รายได้ และสภาพครอบครัวมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในพฤติกรรมดังกล่าว งานศึกษาของจตุชาติพิพย์ พรหมวงศ์ และคณะ (2561) ยังชี้ให้เห็นว่าปัจจัย

จิตวิทยา เช่น แรงจูงใจ ทักษะคิด และการรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความถี่และค่าใช้จ่ายในการใช้บริการสถานบันเท็งรอบสถานศึกษา

ด้านพฤติกรรมการณ์เต็มแอลกอฮอล์ งานวิจัยของธนันท์ฐิตา สะปุ และคณะ (2567) พบว่าผู้ดื่มมักเริ่มตั้งแต่อายุน้อยและได้รับอิทธิพลจากเพื่อน โดยมีผลกระทบทางลบต่อการเงินและการเรียน ขณะที่การศึกษาของ สุธิตา ชูสว่าง และคณะ (2565) ระบุว่า ความคาดหวังผลลัพธ์เชิงบวกและเชิงลบของการดื่ม รวมถึงการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธและแรงสนับสนุนจากเพื่อน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจดื่มอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ รัตติยา บัวสอน และเชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล (2555) ยังชี้ให้เห็นว่าปัจจัยภายนอก เช่น สื่อโฆษณาและการเข้าถึงแหล่งจำหน่ายแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของบริบททางสังคมและจิตวิทยาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษา ทั้งในแง่ของการเที่ยวสถานบันเท็งและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งควรนำมาใช้ในการกำหนดมาตรการเชิงนโยบายหรือการให้ความรู้ที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่ปลอดภัยและเหมาะสมในกลุ่มเยาวชนระดับอุดมศึกษา

แม้จะมีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาพฤติกรรมการเที่ยวสถานบันเท็งและการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา แต่ยังคงขาดการวิเคราะห์เชิงลึกถึงปัจจัยด้านวัฒนธรรม ดิจิทัลมีเดีย และอิทธิพลของนโยบายสาธารณะต่อพฤติกรรมเหล่านี้ รวมถึงการศึกษารูปแบบพฤติกรรมเชิงเปรียบเทียบระหว่างภูมิภาคหรือประเภทสถานบันการศึกษา ซึ่งเป็นช่องว่างสำคัญที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่รอบด้านและนำไปสู่แนวทางป้องกันที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งในสถาบันการศึกษาในภาคอีสาน ซึ่งมีสถานบันเท็งล้อมรอบ และนิสิตก็มีการใช้บริการสถานบันเท็งเหล่านี้เป็นอย่างมาก พฤติกรรมการใช้บริการสถานบันเท็งของนิสิตเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ เช่น การรับรู้ แรงจูงใจ ทักษะคิด และการให้คุณค่าของสถานบันเท็งเหล่านี้ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาเพื่อให้เข้าใจถึงความต้องการของนิสิต เพราะนิสิตเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต หากทราบถึงแรงกระตุ้นและปัจจัยที่ส่งผลให้นิสิตเหล่านี้เที่ยวสถานบันเท็งรอบสถานศึกษาตลอดจนทัศนคติการใช้บริการ ก็จะได้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันผลกระทบของการใช้บริการฝับและสถานบันเท็งรอบสถานศึกษาของนิสิตและนักศึกษาในพื้นที่อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้งานบริการสถานบันเท็งของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองต่อสถานบันเท็งในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองต่อการแก้ไขปัญหา นิสิตเข้าใช้บริการสถานบันเท็ง

ระเบียบวิธีวิจัย

1. วิจัยฉบับนี้เป็นวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยที่จะมุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย ทศนคติ และข้อเสนอแนะ ของนิสิต วิทยาลัยการเมืองการปกครองที่เข้าใช้บริการสถานบันเทิงในเขตวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวัดทัศนคติของนิสิตต่อการใช้สถานบันเทิงเพื่อให้เห็นมุมมองในภาพรวมของสถานการณ์การใช้สถานบันจิตของนิสิตในระดับปริญญาตรี

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ของ แบบสอบถาม โดยทำการตรวจสอบประเมินค่าโดยใช้สูตรการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence index: IOC) ซึ่งผลการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.6-1 แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามทุกข้อมีความเหมาะสม ส่วนการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยได้เลือกนิติตคณะนิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 30 คน เป็นผู้ทดสอบตอบแบบสอบถามในการทดสอบ (Try-out) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ (Cronbach's alpha coefficient) เป็นเกณฑ์ชี้วัดว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงหรือไม่ ผู้วิจัยได้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) เท่ากับ 0.921 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้เป็นการเลือกพื้นที่ศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงของนิสิตสาขาการเมืองการปกครอง ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นปีที่ 4 เป็นจำนวน 413 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการคำนวณด้วยโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 204 คน

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = กลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (5%) หรือ 0.05

แทนค่าในสูตร

$$N = \frac{413}{1 + 413(0.05^2)} = 203.20$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้เท่ากับ 204 คน

4. ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2566 – วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2567
5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 49 และ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.1 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา อายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ชั้นปี 3 คิดเป็นร้อยละ 61.8

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสถาบันบันเทิง ผ่านช่องทาง Facebook คิดเป็นร้อยละ 52.9 รองลงมา รู้จักผ่านช่องทาง ป้ายโฆษณา คิดเป็นร้อยละ 16.7 รับรู้ข่าวสารจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 13.7 รับรู้ข่าวสารผ่าน เว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 11.8 รับรู้ผ่านช่องทาง YouTube คิดเป็นร้อยละ 4.9 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเฉลี่ยตั้งแต่ 5,001 - 7,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมาคือรายจ่ายเฉลี่ยตั้งแต่ 7,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.4 รายจ่ายเฉลี่ยตั้งแต่ 3,001 - 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 24.5 และรายจ่ายเฉลี่ยตั้งแต่ ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 7.8

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้งานบริการสถานบันเทิงของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองใน
เขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้งานบริการสถานบันเทิงของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้บริการสถานบันเทิงของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	\bar{x}	S.D	การแปรผล
นิสิตต้องการหาประสบการณ์แปลกใหม่	3.87	0.851	มาก
นิสิตรู้สึกชอบบรรยากาศกลางคืน	3.95	0.837	มาก
นิสิตรู้สึกเหงา	3.72	0.999	มาก
นิสิตอยากผ่อนคลายจากการเรียน	3.99	0.889	มาก
นิสิตไปสังสรรค์กับเพื่อน	4.21	0.796	มากที่สุด
นิสิตไปฉลองวันเกิด	3.98	0.954	มาก
เพื่อนชักชวน	4.21	0.788	มากที่สุด
ระบบแสง สี เสียง ของสถานบันเทิงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ทำให้ อยากเที่ยว	3.86	0.944	มาก
มีนักร้อง/ศิลปินที่ชื่นชอบมาแสดง	3.81	0.935	มาก
รวม	3.96	0.887	มาก

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้งานบริการสถานบันเทิงของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมมีระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) ถ้าพิจารณาในรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้งานบริการสถานบันเทิงของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคามมากที่สุด ได้แก่ นิสิตไปสังสรรค์กับเพื่อน และเพื่อนชักชวน ($\bar{x} = 4.21$) รองลงมา ได้แก่ นิสิตอยากผ่อนคลายจากการเรียน ($\bar{x} = 3.99$) นิสิตไปฉลองวันเกิด ($\bar{x} = 3.98$) นิสิตรู้สึกชอบบรรยากาศกลางคืน ($\bar{x} = 3.95$) นิสิตต้องการหาประสบการณ์แปลกใหม่ ($\bar{x} = 3.87$) ระบบแสง สี เสียง ของสถานบันเทิงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ทำให้อยากเที่ยว ($\bar{x} = 3.86$) มีนักร้อง/ศิลปินที่ชื่นชอบมาแสดง ($\bar{x} = 3.81$) และน้อยที่สุดได้แก่ นิสิตรู้สึกเหงา ($\bar{x} = 3.72$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ทศนคติของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองต่อสถาบันบันเทิงในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทัศนคติต่อสถาบันบันเทิงในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	\bar{x}	S.D	การแปลผล
เกิดแหล่งมั่วสุ่มสิ่งผิดกฎหมาย	4.20	5.176	มาก
เกิดเหตุทะเลาะวิวาท	3.49	0.982	มาก
ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย (ดื่มเหล้า)	4.10	0.839	มาก
เกิดอุบัติเหตุจากการเมาสุรา	3.87	0.875	มาก
เกิดปัญหาการอาชญากรรม	3.54	1.040	มาก
ผ่อนคลาย	4.07	0.824	มาก
ได้รู้จักเพื่อนใหม่	4.05	0.825	มาก
เสียงดังรบกวนสถานที่ที่อยู่ใกล้	3.72	0.813	มาก
ทำลายสุขภาพจากการดื่มเหล้า	4.13	0.840	มาก
รวม	3.90	1.434	มาก

จากตารางที่ 2 ทศนคติของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองต่อสถาบันบันเทิงในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) เมื่อพิจารณารายด้านจะพบว่า ทศนคติของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองที่มีต่อสถาบันบันเทิงที่มีระดับความเห็นมากที่สุดได้แก่ ด้านการเกิดแหล่งมั่วสุ่มสิ่งผิดกฎหมาย ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมา ได้แก่ ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย (ดื่มเหล้า) ($\bar{x} = 4.10$) ทำลายสุขภาพจากการดื่มเหล้า ($\bar{x} = 4.13$) ผ่อนคลาย ($\bar{x} = 4.07$) ได้รู้จักเพื่อนใหม่ ($\bar{x} = 4.05$) เกิดอุบัติเหตุจากการเมาสุรา ($\bar{x} = 3.87$) เสียงดังรบกวนสถานที่ที่อยู่ใกล้ ($\bar{x} = 3.72$) เกิดปัญหาการอาชญากรรม ($\bar{x} = 3.54$) และสุดท้าย เกิดเหตุทะเลาะวิวาท ($\bar{x} = 3.49$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยและทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองต่อการเข้าใช้บริการสถานบันเทิงในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้งานบริการสถานบันเทิงของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) โดยเฉพาะปัจจัยด้านสังคม เช่น การไปสังสรรค์กับเพื่อน และการถูกชักชวนจากเพื่อน ($\bar{x} = 4.21$) ถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นฤสรณ์ จินวรรณ และพิชญ์ อภิสมจารโยธิน (2565) ที่พบว่า การสนับสนุนจากเพื่อนมี

ระดับสูง ($\bar{X} = 4.15$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการเที่ยวสถานบันเทิงของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสะท้อนความจริงที่ว่า นักศึกษามักใช้เวลาว่างกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าครอบครัวในช่วงชีวิตมหาวิทยาลัย ซึ่งการเข้าสังคมในรูปแบบการเที่ยวสถานบันเทิงจึงเป็นพฤติกรรมที่พบได้ทั่วไป ปัจจัยด้านความต้องการผ่อนคลายจากการเรียน ($\bar{X} = 3.99$) และการเฉลิมฉลองในโอกาสพิเศษ เช่น วันเกิด ($\bar{X} = 3.98$) ก็ปรากฏว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ จุฑาทิพย์ พรหมวงศ์ และคณะ (2561) ที่ระบุว่า แรงจูงใจด้านการผ่อนคลาย และบรรยากาศของสถานบันเทิง เป็นเหตุผลหลักที่นักศึกษานิยมใช้บริการสถานบันเทิง ทั้งนี้ยังสามารถเชื่อมโยงกับปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความเครียดจากการเรียนและความต้องการเปลี่ยนบรรยากาศ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสร้างสมดุลในชีวิตการศึกษา

นอกจากนี้ การที่นิสิตมีทัศนคติเชิงบวกต่อบรรยากาศยามค่ำคืน ($\bar{X} = 3.95$) และความต้องการหาประสบการณ์ใหม่ ($\bar{X} = 3.87$) ยังสะท้อนถึงการแสวงหาความเป็นอิสระในชีวิตวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมภพ จันทร์เงิน และคณะ (2566) ที่พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจด้านอารมณ์ และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเที่ยวสถานบันเทิง สำหรับปัจจัยทางความบันเทิง เช่น ระบบแสง สี เสียง ($\bar{X} = 3.86$) และการแสดงของศิลปินที่ชื่นชอบ ($\bar{X} = 3.81$) แม้จะไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่สุด แต่ก็แสดงถึงบทบาทของประสบการณ์ความบันเทิงที่ตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์และรสนิยมของนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรดี วิเชียรบุตร และ อัครเดช พรหมกัลป์ (2562) ที่เน้นถึงอิทธิพลของสื่อและวัฒนธรรมในรูปแบบของความนิยมทางสังคม ในขณะที่ปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือ ความรู้สึกเหงา ($\bar{X} = 3.72$) ซึ่งแม้จะอยู่ในระดับมาก แต่แสดงให้เห็นว่าสำหรับนิสิตกลุ่มนี้ ความเหงาไม่ใช่แรงจูงใจหลักในการเลือกใช้บริการสถานบันเทิง แตกต่างจากผลการศึกษาของ ธนันท์ฐิตา สะปู และคณะ (2567) ที่ชี้ว่าความรู้สึกโดดเดี่ยวอาจเป็นแรงผลักดันสำคัญในการดื่มแอลกอฮอล์และเข้าสังคม

2. จากผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองต่อสถานบันเทิงในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) แสดงให้เห็นว่านิสิตมีการรับรู้ทั้งด้านบวกและลบต่อสถานบันเทิงในระดับที่เด่นชัด โดยเฉพาะประเด็นด้านลบ เช่น การเป็นแหล่งมั่วสุมสิ่งผิดกฎหมาย ($\bar{X} = 4.20$) การใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ($\bar{X} = 4.10$) และผลกระทบต่อสุขภาพจากการดื่มแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 4.13$) ล้วนสะท้อนถึงความกังวลเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้บริการสถานบันเทิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนันท์ฐิตา สะปู และคณะ (2567) ที่พบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามักนำไปสู่ปัญหาในด้านการเงิน สุขภาพ และการเรียน

ในขณะเดียวกัน นิสิตยังมีทัศนคติในด้านบวกต่อสถานบันเทิง เช่น การช่วยผ่อนคลาย ($\bar{X} = 4.07$) และการได้รู้จักเพื่อนใหม่ ($\bar{X} = 4.05$) ซึ่งสอดคล้องกับงานของ จุฑาทิพย์ พรหมวงศ์ และคณะ (2561) ที่ระบุว่า นักศึกษาใช้บริการสถานบันเทิงเพื่อผ่อนคลายและเข้าสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยด้านแรงจูงใจเชิงจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนของนักศึกษา อย่างไรก็ตาม ทัศนคติในด้านความเสี่ยง เช่น การเกิดอุบัติเหตุจากการเมาสุรา ($\bar{X} = 3.87$) เสี่ยงดังรบกวน ($\bar{X} = 3.72$) อาชญากรรม ($\bar{X} = 3.54$) และเหตุทะเลาะวิวาท ($\bar{X} =$

3.49) ยังได้รับการประเมินในระดับปานกลางถึงมาก สะท้อนถึงการรับรู้ของนิสิตถึงผลกระทบทางสังคมและความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นจากสถานบันเทิง ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติของนิสิตในจังหวัดพิษณุโลกที่มีต่อสถานบันเทิงเช่นเดียวกับการศึกษาของ นฤสรณ์ จินวรรณ และพิษณุ อภิสมภารโยธิน (2565) พบว่า ทัศนคติและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนอย่างมีนัยสำคัญ

สิ่งที่ได้จากงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความซับซ้อนของทัศนคติของนิสิตที่มีต่อสถานบันเทิง กล่าวคือ แม้จะมองว่าสถานบันเทิงมีบทบาทในเชิงบวกด้านสังคมและการผ่อนคลาย แต่ก็รับรู้ถึงความเสี่ยงและผลกระทบเชิงลบในระดับสูงเช่นกัน ความตระหนักถึงด้านลบนี้อาจเป็นผลจากประสบการณ์ตรงหรือจากข้อมูลในสื่อและสังคมโดยรอบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รัตติยา บัวสอน และเชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล (2555) ที่กล่าวถึงอิทธิพลของสื่อและการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผลเสียของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อทัศนคติของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ส่งเสริมกิจกรรมทางเลือกเชิงสร้างสรรค์ เช่น ดนตรี กีฬา หรือชมรมยามค่ำคืน เพื่อเป็นทางเลือกในการพักผ่อนและการเข้าสังคมของนิสิต
2. จัดอบรมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง โดยเฉพาะผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ การใช้บริการสถานบันเทิง และการเกิดอาชญากรรม
3. กำหนดมาตรการควบคุมสถานบันเทิงรอบมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านพื้นที่ เวลาเปิด-ปิด และมาตรการความปลอดภัย
4. พัฒนาระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงของนิสิต ผ่านแบบประเมินตนเอง การให้คำปรึกษา และระบบเพื่อนช่วยเพื่อน
5. เสริมสร้างบทบาทของครอบครัวและชุมชน ในการปลูกฝังค่านิยมเชิงบวก สนับสนุนกิจกรรมร่วมกับนิสิต และสร้างเครือข่ายดูแลร่วมกัน ข้อเสนอแนะเหล่านี้มีเป้าหมายเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมเสี่ยง สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และพัฒนานิสิตให้มีคุณภาพชีวิตที่สมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับปัจจัยและทัศนคติการใช้บริการสถานบันเทิงของนิสิตในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านสังคม เช่น การสังสรรค์และการชักชวนจากเพื่อน เป็นแรงผลักดันสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเข้าสถานบันเทิง ขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านจิตวิทยา เช่น ความต้องการผ่อนคลายและการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศจากความเครียดจากการเรียน ก็มีบทบาทอย่างมีนัยสำคัญ

Made with Napkin

ภาพที่ 1 แสดงปัจจัยและทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเข้าสถานบันเทิงของนิสิต

ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่านิสิตมีทัศนคติที่ซับซ้อนต่อสถานบันเทิง กล่าวคือ แม้จะรับรู้ถึงประโยชน์ในแง่ของความบันเทิงและการเข้าสังคม แต่ก็มีมุมมองที่รู้ในความเสี่ยงและผลกระทบในด้านลบ ทั้งด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ องค์ความรู้ใหม่นี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการออกแบบกิจกรรมทางเลือกที่ตอบสนองความต้องการทางสังคมและจิตวิทยาของนิสิตอย่างสร้างสรรค์ ควบคู่ไปกับมาตรการเฝ้าระวังและสร้างภูมิคุ้มกันทางพฤติกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและสมดุลมากยิ่งขึ้นในระดับมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญจิตร ศรีซาคา, อังสนา บุญธรรม, อุมาวดี เหลลาทองและ ธราดล เก่งการพานิช. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชน อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 9(2), 101-113.
- จิตรดี วิเชียรบุตร และ อัครเดช พรหมกัลป์. (2562). พฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *วารสารอาชีวกรรมและความปลอดภัย*, 1(1), 39-52.
- จุฑาทิพย์ พรหมวงศ์, อโณทัย งามวิชัยกิจ, และยุทธนา ธรรมเจริญ. (2561). พฤติกรรมการใช้บริการผับและสถานบันเทิงรอบสถานศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12(1), 23-37.

- ธนันท์ฐิตา สะปู, อัญชลี รัตนธรรม และนิติ กาญจนนาค ประสม. (2567). ปัจจัยและพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ. *วารสารสันติศึกษา*ปริทรรศน์ มจร, 12(1), 63-76.
- นฤสรณ์ จินวรรณ และพิษณุ อภิสมภารโยธิน (2565). พฤติกรรมการเที่ยวสถานบันเทิงตอนกลางคืนของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก. *วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่นมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 2(2), 1-13.
- รัตติยา บัวสอน และเชษฐรัชดา พรธนาธิกุล. (2555). พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมทางการพยาบาล*, 18(2), 259-271.
- วุฒิสภา. (2547). *พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546*.
https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/257/files/rk/47_62/2547/12.pdf
- สมภพ จันทร์เงิน, สุวิชัย โกศัลยวัฒน์, และศรีวรรณ ยอดนิล. (2566). พฤติกรรมการเที่ยวสถานบันเทิงกลางคืนของนักศึกษาปริญญาตรีในจังหวัดชลบุรี. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคมมหาวิทยาลัยบูรพา*, 10(2), 40-49.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2557). *ไทยดื่มหนักติดอันดับ 78 โลก เฉลี่ย 7.1 ลิตรต่อคน*. <https://www.thaihealth.or.th/?p=274897>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). *การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ.2564*.
<https://www.trc.or.th/th/attachments/article/618/สถิติบุหรี่%202564.pdf>
- สุธิตา ชูสว่าง, กรกช วิจิตรสงวน เจ็ดวรรณะ, จุฬารัตน์ ชุมนวล, วาริษฐ์ อู๋แข็ง และอารีชา หมัดอะดัม. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 14(2), 147-164.
- เสกสรรค์ สนวา, พรหมพร จันทบุตร และภัทริยา ขจรไพธ. (2568). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเที่ยวสถานบันเทิงกลางคืนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 9(1), 31-44.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd Edition). Harper and Row.